Danıştay 13. Daire E.2023/93 K.2025/1204 (13.03.2025)

Karar metni, resmî kaynakta yayımlanmış hâliyle aynen aktarılmıştır; taraf adları kaynakta anonimdir.

Danıştay 13. Daire Başkanlığı 2023/93 E. , 2025/1204 K.

"İçtihat Metni"

T.C.

D A N I Ş T A Y

ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No:2023/93

Karar No:2025/1204

TEMYİZ EDEN (DAVACI) : ...

VEKİLİ : Av. ...

KARŞI TARAF (DAVALI) : ... Fonu

VEKİLİ : Av. ...

İSTEMİN KONUSU : ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: ... Bankası ... hesabına para yatıran davacı tarafından, anılan hesaplarda bulunan 498.240,25-EURO ve 61.549,72-USD'nin ödenmesi talebiyle 28/01/2021 tarihinde yapılan başvurunun reddine ilişkin ... tarih ve ... sayılı Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Hukuk İşleri Daire Başkanlığı işleminin iptali istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: ... İdare Mahkemesince verilen ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararda; davacıya ait mevduat cüzdanlarında ve davacının 30/01/2001 tarihli hesap açma talimatına yönelik yapmış olduğu başvurusunda uyuşmazlık konusu mevduatın ... Bankası ... Limited Şirketi off-shore hesabında olduğu ve mevduat sigortası kapsamında bulunmadığı anlaşıldığından, tesis edilen dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Belirtilen gerekçelerle dava konusu işlem hukuka uygun bulunarak davanın reddine karar verilmiştir.

Bölge İdare Mahkemesi kararının özeti: ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesince; istinaf başvurusuna konu İdare Mahkemesi kararının usul ve hukuka uygun olduğu ve davacı tarafından ileri sürülen iddiaların söz konusu kararın kaldırılmasını sağlayacak nitelikte görülmediği belirtilerek 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 45. maddesinin 3. fıkrası uyarınca istinaf başvurusunun reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : Davacı tarafından, ... Bankası A.Ş.'nin ismi ve logosu kullanılmak suretiyle mevduat hesabına yatırılmak üzere para tahsil edildiği, bütün bankacılık işlemlerinin ... Bankası A.Ş. şubeleri aracılığı ile gerçekleştirildiği, devlet garantisi altında bulunan bankaya para yatırdığını düşündüğü, kendisinin yanıltıldığı, mevduata konu paranın ... hesabına gönderilmiş gibi yapıldığı, ancak söz konusu paranın, hesabın ... Bankası A.Ş.'de açıldığı ilk günden bankaya el koyulduğu güne kadar ... kapsamında gönderilmediği, banka tarafından havale görünümünde mevduat toplama işlemi yapıldığı, şekli anlamda yapılan ve iradeyi yanıltan görünürdeki ... iş ve işlemlerinin gerçekte ... Bankası A.Ş. uhdesinde mevduat olarak kaldığı, dolayısıyla söz konusu tutarın mevduat sigortası kapsamında olduğu ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Davalı idare tarafından, verilen kararın hukuka uygun olduğu belirtilerek istemin reddi gerektiği savunulmuştur.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ ...'IN DÜŞÜNCESİ : Temyiz isteminin reddi ile usul ve yasaya uygun olan Bölge İdare Mahkemesi kararının Dairemiz kararında belirtilen gerekçeyle onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesince, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE :

USUL YÖNÜNDEN:

MADDİ OLAY :

Davacı tarafından ... Bankası T.A.Ş.'ye (... Bankası) para yatırılmış, kendisine ... Bankası ... hesap cüzdanı verilmiştir.

04/07/2003 tarih ve 25158 sayılı mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun (Kurul) 03/07/2003 tarih ve 1085 sayılı kararıyla ... Bankasının bankacılık yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırılmasına karar verilmiş, akabinde İstanbul 2. Asliye Ticaret Mahkemesince 08/06/2005 tarihi itibarıyla söz konusu bankanın iflasına karar vermiş, bu çerçevede iflas masası kurulmak suretiyle bankanın tasfiye işlemlerine başlanılmıştır.

Davacı tarafından uyuşmazlık konusu alacağın deftere geçirilmesi talebiyle 15/07/2005 tarihinde başvuru yapılmış, anılan başvuru iflas idaresinin ... tarih ve ... sayılı kararıyla "talep edilen alacak banka nezdinde bulunmadığı" gerekçesiyle reddedilmiş, anılan işleme karşı davacı tarafından dava açılmamıştır.

Devam eden süreçte davacı tarafından 09/12/2013 tarihinde söz konusu alacağın iflas masasına kayıt ve kabulü talebiyle yeniden başvuruda bulunulmuş, bu başvuru da 20/12/2013 tarihli yazı ile reddedilmiştir.

Söz konusu işlem neticesinde davacı tarafından alacağın kayıt ve kabulüne karar verilmesi talebiyle ... Asliye Ticaret Mahkemesinde açılan davada, Mahkemenin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararıyla davanın süresinde açılmadığı gerekçesiyle reddine karar verilmiş, bu karar 21/12/2020 tarihinde kesinleşmiştir.

Daha sonra davacı tarafından bir noterliğin ... tarih ve ... yevmiye numaralı ihtarnamesiyle, söz konusu alacağın Fonun sigorta sorumluluğu kapsamında, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun (BDDK) denetim sorumluluğundan kaynaklı hizmet kusuru çerçevesinde ödenmesi talebiyle Fona ve BDDK'ya başvuruda bulunulmuş, söz konusu başvuru dava konusu ... tarih ve ... sayılı Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Hukuk İşleri Daire Başkanlığı işlemi ile reddedilmiştir.

Bunun üzerine anılan işlemin iptali istemiyle 22/02/2021 tarihinde bakılan dava açılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İptal ve tam yargı davaları" başlıklı 12. maddesinde, "İlgililer haklarını ihlal eden bir idari işlem dolayısıyla Danıştaya ve idare ve vergi mahkemelerine doğrudan doğruya tam yargı davası veya iptal ve tam yargı davalarını birlikte açabilecekleri gibi ilk önce iptal davası açarak bu davanın karara bağlanması üzerine, bu hususta kararın veya kanun yollarına başvurulması hâlinde verilecek kararın tebliği veya bir işlemin icrası sebebiyle doğan zararlardan dolayı icra tarihinden itibaren

dava süresi içinde tam yargı davası açabilirler. Bu halde de ilgililerin 11'inci madde uyarınca idareye başvurma hakları saklıdır."; işlem tarihi itibarıyla yürürlükte bulunan haliyle "Doğrudan doğruya tam yargı davası açılması" başlıklı 13. maddesinin birinci fıkrasında ise, "idari eylemlerden hakları ihlal edilmiş olanların idari dava açmadan önce, bu eylemleri yazılı bildirim üzerine veya başka suretle öğrendikleri tarihten itibaren bir yıl ve her halde eylem tarihinden itibaren beş yıl içinde ilgili idareye başvurarak haklarının yerine getirilmesini istemeleri gereklidir. Bu isteklerin kısmen veya tamamen reddi halinde, bu konudaki işlemin tebliğini izleyen günden itibaren veya istek hakkında altmış gün içinde cevap verilmediği takdirde bu sürenin bittiği tarihten itibaren, dava açma süresi içinde dava açılabilir." kurallarına yer verilmiştir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Aktarılan kurallarda, idari işlemler ile bu işlemlerin uygulanması sonucu ve idari eylemler nedeniyle meydana gelen hak ihlallerinin giderilmesi istemiyle açılacak tam yargı davaları için ayrı usul hükümleri öngörülmüştür. Şöyle ki anılan Kanun'un 13. maddesi uyarınca, idari eylemler nedeniyle uğranılan zararın tazmini için idareye belli süreler içinde başvurulması ve başvurunun kısmen, tamamen veya zımnen reddi halinde tam yargı davası açılması gerekirken; 12. maddedeki düzenlemeye göre, idari işlemlerin yol açtığı hak kayıplarının giderilmesi istemiyle açılacak davalarda idareye başvuru zorunluluğu bulunmamaktadır. Bu nedenle, öncelikle, zarara yol açtığı ileri sürülen tasarrufların idari işlem mi ya da eylem mi olduğunun belirlenmesi gerekmektedir.

Dosya incelendiğinde, davacının ... Bankası T.A.Ş.'ye hesap açtırarak yatırdığı paranın, kendisinin yanıltılarak ve iradesinin sakatlanarak verilen rızaya istinaden ... Bankası ... Limited'deki hesaba aktarıldığı iddiasıyla bakılan davanın açıldığı, uyuşmazlığın da davacının ... Bankası ... Limited'deki hesap karşılığının ödenmemesinden kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

Bu bağlamda ... Bankası T.A.Ş. aracılığıyla, kendisinin yanıltılmak suretiyle hesap açtırıldığı, hesapta bulunan paranın şeklen ... hesabına gönderildiği, gerçekte paranın hiçbir zaman ... hesabına gönderilmediğini ileri süren davacı tarafından, Bankaya yatırılan bedelin tahsil edilememesi nedeniyle Fonun sigorta sorumluluğunun, dava dışı BDDK'nın ise yeterli denetim yapmaması sebebiyle hizmet kusurunun bulunduğundan bahisle yapılan başvurunun reddine ilişkin işbu davanın herhangi bir idari işlemden dolayı değil, idari eylemden doğan tam yargı davası olduğu kuşkusuzdur.

Bu durumda, idari eylemden doğan zararın tazmini istemiyle açılan davada süre aşımı bulunup bulunmadığının 2577 sayılı Kanun'un 13. maddesi hükmü uyarınca değerlendirilmesi gerekmektedir.

Somut olayda, 04/07/2003 tarih ve 25158 sayılı mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanan 03/07/2003 tarih ve 1085 sayılı Kurul kararıyla ... Bankası T.A.Ş.'nin bankacılık yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırıldığı dikkate alındığında, davacının idari eylemden ve zararın doğumundan 04/07/2003 tarihinde haberdar olduğunun kabulü gerekeceğinden, davacı tarafından bu durumun öğrenildiği tarihten itibaren bir yıl ve her halde eylem tarihinden itibaren beş yıl içinde en geç 04/07/2008 tarihine kadar başvuruda bulunulması gerekirken, bu süreler geçirildikten çok sonra, 28/01/2021 tarihinde yapılan başvuru üzerine tesis edilen 04/02/2021 tarihli işlemin iptali istemiyle 22/02/2021 tarihinde kayda giren dilekçe ile açılan davanın süre aşımı nedeniyle esasının incelenmesine imkan bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Bu itibarla, davanın reddine ilişkin İdare Mahkemesi kararına yönelik istinaf başvurusunun reddine dair temyize konu Bölge İdare Mahkemesi kararında sonucu itibarıyla hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1. Davacının temyiz isteminin reddine,

2. Davanın reddine ilişkin İdare Mahkemesi kararına yönelik istinaf başvurusunun reddi yolundaki temyize konu ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararında, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde sayılan bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmadığından, anılan kararın yukarıda belirtilen GEREKÇEYLE ONANMASINA,

3. Temyiz posta giderlerinin istemde bulunan üzerinde bırakılmasına,

4. Posta giderleri avansından artan tutarın davacıya iadesine,

5. 2577 sayılı Kanun'un 50. maddesi uyarınca, bu kararın taraflara tebliğini ve bir örneğinin de ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesine gönderilmesini teminen dosyanın ... İdare Mahkemesine gönderilmesine, 13/03/2025 tarihinde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.